

به نام آن که جان را فکرت آموخت

ابزارهای مالی اسلامی

(رویکرد کاربردی)

www.ketaboo.ir

مؤلف:

دکتر داریوش فرید

(عضو هیات علمی دانشگاه یزد)

پویا صادقی

(کارشناسی ارشد مدیریت مالی دانشگاه یزد)

سرشناسه : فرید، داریوش، ۱۳۴۶ -
 عنوان و نام پدیدآور : ابزارهای مالی اسلامی (رویکرد کاربردی)/ مولفین داریوش فرید، پویا صادقی.
 مشخصات نشر : تهران: دانش بنیاد، ۱۴۰۳.
 مشخصات ظاهری : [۶]، ۱۴۱ ص: جدول، نمودار.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۴۱-۷۴-۷
 وضعیت فهرست‌نویسی : قیفا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۳۷ - ۱۴۱.
 موضوع : امور مالی - جنبه های مذهبی - اسلام
 موضوع : Islam -- Religious aspects -- Finance
 موضوع : بازار سرمایه - جنبه های مذهبی - اسلام
 موضوع : Islam -- Religious aspects -- Capital market
 موضوع : اسلام و اقتصاد
 موضوع : Islam -- Economic aspects
 شناسه افزوده : صادقی، پویا، ۱۳۷۵-
 رده بندی کنگره : BP۲۳۰/۲
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۸۳۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۹۵۸۵۳۱۷
 اطلاعات رکورد کتابشناسی : قیفا

ابزارهای مالی اسلامی (رویکرد کاربردی)

www.ketab.ir

داريوش فرید - پویا صادقی	:	مولف
واحد تولید انتشارات دانش بنیاد	:	صفحه آرایي
اول - ۱۴۰۳	:	نوبت چاپ
۲۰۰	:	تیراژ
۹۷۸ - ۶۲۲ - ۵۶۴۱ - ۷۴ - ۷	:	شابک

1500000

دفتر انتشارات : تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردیبهشت - بین‌بانی نژاد و جمهوری - ساختمان ۱۰
 تلفن: ۶۶۴۶۵۸۳۱ - ۶۶۴۸۱۰۹۶ - ۶۶۴۸۲۲۲۱
 فروشگاه تهران: خیابان انقلاب - مقابل دبیرخانه دانشگاه تهران - پلاک ۱۳۱۲ - کتابفروشی صاعی - تلفن: ۶۶۴۰۹۹۲۴
 فروشگاه یزد: میدان آزادی (باغ ملی) - ابتدای خیابان فرخی - جنب مجتمع ستاره - کتاب مرکزی فدک
 تلفن: ۰۳۵ - ۳۶۲۲۶۷۷۲ - ۳۶۲۲۶۷۷۱ - ۳۶۲۲۶۷۵
 ایمیل و وبسایت: www.fadakbook.ir - fadakbook@yahoo.com

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به انتشارات دانش بنیاد می‌باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی‌برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از انتشارات دانش بنیاد ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

پیشگفتار

تأمین سرمایه برای راهاندازی یک کسب و کار جدید یا اجرای طرح‌های توسعه‌ای، از مهم‌ترین دغدغه‌های فعالان اقتصادی محسوب می‌شود. انتخاب گزینه درست از میان راه‌های تأمین سرمایه، می‌تواند باعث موفقیت یک طرح یا کسب‌وکار شود؛ همانطور که انتخاب اشتباه می‌تواند مانع پیشرفت شده و حتی یک کسب‌وکار را با شکست مواجه کند. راه‌های مختلف و متنوعی برای تأمین سرمایه وجود دارد که هر کدام مزایا و معایب مخصوص خود را دارند و بعضاً انتخاب، از بین گزینه‌های گوناگون را به مسئله‌ای دشوار تبدیل می‌کند. علاوه بر این، در جوامع اسلامی، برخی از روش‌های تأمین مالی، به دلیل ممنوعیت ربا در دین اسلام قابل استفاده نمی‌باشند. از این رو، ابزار تأمین مالی دیگری توسط متخصصین این حوزه و متناسب با قوانین اسلام به منظور دستیابی به نیازهای تجارت و پروژه‌های سرمایه‌گذاری شده است.

کتاب حاضر، با هدف آشنایی دانشجویان، مدیران مالی، فعالین بازار سرمایه و صاحبین کسب‌وکار با روش‌های تأمین مالی اسلامی به نگارش درآمده و به گونه‌ای تدوین شده است که پاسخگوی نیازهای فعالین این حوزه به صورت کاربردی باشد.

در پایان از کلیه اساتید، پژوهشگران و دانشجویان محترم خواهشمندیم با ارائه نظرات سازنده خود به بهبود مطالب ارائه شده کمک کنند.

دکتر داریوش فرید

پویا صادقی

Pouya.sadeghi1997@gmail.com

فهرست

فصل ۱ اسناد خزانه اسلامی (اخزا) ۱

اوراق خزانه (اسناد خزانه) ۲

اسناد خزانه اسلامی ۲

فصل ۲ اوراق مالی اسلامی (صُکوک) ۱۱

مقدمه ۱۲

بازار پول ۱۲

بازار سرمایه ۱۲

سیر تاریخی ابزارهای مالی اسلامی (صُکوک) ۱۳

آمارهای جهانی انتشار صُکوک ۱۶

کارکرد ابزارهای تأمین مالی اسلامی در بخشهای مختلف اقتصادی ۱۷

ارکان و الزامات انتشار اوراق بهادار اسلامی (صُکوک) ۱۸

ساختار اجمالی اوراق بهادار اسلامی (صُکوک) ۲۲

بررسی اقتصادی صُکوک اجاره ۳۱

ساختار طرح تأمین مالی ۳۲

مشخصات اوراق اجاره ۳۳

اوراق مرابحه ۳۶

ساختار طرح تأمین مالی ۴۲

بررسی اقتصادی اوراق مرابحه ۴۳

اوراق منفعت ۴۴

اوراق رهنی ۶۲

اوراق خرید دین ۶۹

- ۷۳ مشخصات مطالبات مدت‌دار موضوع انتشار اوراق
 ۷۶ ابزارهای انتفاعی با بازده متغیر (انتظاری)
 ۸۱ تبدیل و تعویض اوراق مشارکت به سهام
 آثار اقتصادی انتشار اوراق مشارکت ۸۱

فصل ۳ صندوق‌های تأمین مالی ۸۳

مقدمه ۸۴

- صندوق‌های سرمایه‌گذاری ۸۴
 ارکان صندوق سرمایه‌گذاری ۸۵
 انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری ۸۷
 انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری بر اساس ترکیب دارایی‌ها ۸۸
 کارکرد صندوق‌های تأمین مالی ۸۹
 مزایای صندوق‌های تأمین مالی ۹۰
 صندوق پروژه‌های ۹۰
 ریسک سرمایه‌گذاری در صندوق پروژه ۹۱
 صندوق سرمایه‌گذاری زمین و ساختمان ۹۸
 ارکان صندوق زمین و ساختمان ۱۰۰
 صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه ۱۰۶
 سرمایه‌گذاری جسورانه و تأمین مالی استارت‌آپ‌ها در ایران ۱۰۶
 صندوق‌های جسورانه در ایران ۱۱۱
 صندوق سرمایه‌گذاری خصوصی ۱۱۶
 سازوکار خروج از سرمایه‌گذاری‌ها ۱۲۱

فصل ۴ رتبه‌بندی اعتباری ۱۲۳

مقدمه ۱۲۴

- تعریف رتبه‌بندی اعتباری ۱۲۴
 سیر تاریخی مؤسسه‌های رتبه‌بندی اعتباری ۱۲۵
 مؤسسه‌های رتبه‌بندی در سطح جهانی ۱۲۶

منافع رتبه‌بندی اعتباری ۱۲۷

زیرساختهای حقوقی و قانونی برای تشکیل مؤسسه رتبه‌بندی اعتباری ۱۲۷

متدولوژی رتبه‌بندی اعتباری ۱۲۹

فرآیند رتبه‌بندی اعتباری ۱۳۱

نقش و اهداف مؤسسه‌های رتبه‌بندی اعتباری ۱۳۴

منابع و مآخذ ۱۳۷

www.ketab.ir